

ارزیابی و رتبه‌بندی وبلاگ‌های کتابداری ایران

مريم پاكدامن نائيني* | كارشناس ارشد كتابداري و اطلاع‌رسانی

منصوره باقري^۱

عضو هیئت علمی،

گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه الزهرا (س)

امیرغائبی^۲

عضو هیئت علمی،

گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه الزهرا (س)

دریافت: ۱۳۸۹/۰۵/۳۱ | پذیرش: ۱۳۸۹/۰۹/۱۷

فصلنامه علمی پژوهشی
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
شاپا(چاپی) ۵۲۰۶-۱۷۳۵
شاپا(الکترونیکی) ۵۵۸۳-۲۰۰۸
نمایه در SCOPUS و ISC
http://jlist.irandoc.ac.ir
دوره ۲۶ | شماره ۴ | صص ۸۳-۹۹
تابستان ۱۳۹۰
نوع مقاله: پژوهشی

چکیده: پژوهش کاربردی حاضر با هدف یافتن معیارهای ارزیابی وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران با استفاده از روش پیمایشی-تحلیلی و در برخی مراحل با روش وب‌سنجی، به ارزیابی ۱۰۷ وبلاگ که حداقل یک پست طی ۶ ماه آغاز سال داشته‌اند، پرداخته است. این وبلاگ‌ها از مجموع ۲۲۲ وبلاگ ثبت‌شده تا تاریخ ۲۶ خرداد ۱۳۸۹ در راهنمای وبلاگ‌های ایران، انتخاب شده است. در این پژوهش براساس استفاده از متون مرتبط با حوزه وبلاگ، نظر کارشناسان و معیارهای ارزیابی وبسایت‌ها، سیاهه‌ای تدوین شد که پس از مراحل استانداردسازی، جهت ارزیابی وبلاگ‌های جامعه مورد مطالعه به کار گرفته شد. در نهایت، یک سیاهه واری می‌شامل بر ۲۳ معیار جهت ارزیابی وبلاگ‌ها تهیه شد. در پایان، پیشنهاد می‌شود از سیاهه استانداردشده پژوهش برای داوری در جشنواره‌های انتخاب وبلاگ‌های برتر استفاده شود.

کلیدواژه‌ها: وبلاگ‌ها، ارزیابی، معیارها، کتابداری، ایران، وب‌سنجی

*m.pakdaman@gmail.com
1. mbagheri_2000@yahoo.com
2. ghaebi@alzahra.ac.ir

۱. مقدمه

نیاز به ارتباط یکی از ویژگی‌های ذاتی انسان است. شکل ارضای این نیاز در هر برهه از تاریخ، متفاوت بوده است. در دوره‌های اولیه، وجود راه‌های ابتدایی ارتباطی در قبیله‌های متعدد این نیاز را برطرف می‌کرده است. در دوره‌های بعد، ابداع خط و محمل‌های متناسب با آن، در راستای پاسخ به این نیاز ذاتی راه‌گشا بوده‌اند. دهه‌های اخیر بشر با تکیه بر رسانه‌های سنتی قدم در راه فناوری‌های پیشرفته گذاشت تا آنجا که در حال حاضر، فناوری‌های وبی جهت رفع عطش ارتباطات انسان‌ها به کمک آمده‌اند. این مسأله نشانگر اهمیت نیاز به ارتباطات در انسان است که طی اعصار مختلف از هیچ کوششی در این راستا فروگذاری ننموده است.

یکی از ویژگی‌های بسیار جذاب اینترنت، سرویس‌ها و خدماتی است که به کاربران اجازه می‌دهد دانش و تجربیات خود را در اختیار دیگران قرار دهند و خود نیز به‌عنوان عضوی از یک جامعه شبکه‌ای^۱ (اشتراک دانش) مطرح گردند. این همان مفهومی است که از آن با نام وب ۲ یا وب اجتماعی یاد کرده‌اند. وبلاگ‌ها نیز در این میان از مظاهر شایان توجه نسخه جدید وب به‌شمار می‌آیند.

۲. مسأله پژوهش

وبلاگ‌ها، به‌عنوان رسانه‌های اطلاعاتی، نقش حیاتی در انتقال دانش دارند. این منابع اطلاعاتی جایگاه مهمی در امر گسترش ارتباطات علمی میان کتابداران، به‌خصوص کتابداران ایرانی دارند. رشد و گسترش روزافزون وبلاگ‌ها در جوامع مختلف چشمگیر بوده است، به‌طوری که فقط در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران بیش از ۲۲۲ وبلاگ تا تاریخ ۲۶ خرداد ۱۳۸۹ در راهنمای وبلاگ‌های کتابداری ایران^۲ به ثبت رسیده است. کتابداران این وبلاگ‌ها را جهت کسب اطلاعات روزآمد کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران، به‌طور گسترده، مطالعه می‌نمایند. در راستای صرفه‌جویی در وقت این متخصصان، به‌نظر می‌رسد که ارزیابی این وبلاگ‌ها مسأله‌ای حائز اهمیت باشد.

از سوی دیگر، از آنجا که وبلاگ، خود به‌عنوان یکی از انواع منابع اطلاعاتی تحت وب مطرح است و کتابداران همواره در امر ارزیابی منابع اطلاعاتی مراجعان خود را یاری می‌نمایند، به‌نظر می‌رسد ارزیابی وبلاگ‌ها نیز همچون سایر منابع اطلاعاتی باید یکی از مهارت‌های حائز اهمیت کتابداران باشد.

هرچند پژوهش‌هایی درباره معیارهای ارزیابی وبلاگ‌ها انجام شده است، تحقیقات منسجمی

1. Network society

2. <http://tkarami.googlepages.com/home>

در خصوص ارزیابی وبلاگ‌ها براساس این معیارها صورت نگرفته است. پژوهش‌های انجام شده درباره ارزیابی وبلاگ‌ها، فقط معیار "پیوندها" را مورد نظر قرار داده‌اند، اما معیار ارزیابی و رتبه‌بندی وبلاگ‌ها فقط "پیوند" نیست. از این رو، پژوهش حاضر قصد دارد به ارزیابی ابعاد متفاوت (ظاهر و محتوا و ساختار) وبلاگ‌های حوزه کتابداری بپردازد و سرانجام با رتبه‌بندی این وبلاگ‌ها، کتابداران را در جهت دستیابی هر چه سریع‌تر به اطلاعات روزشان کمک نماید تا با مشاهده چند وبلاگ برتر بتوانند از مهمترین اطلاعات روز کتابداری ایران مطلع شوند.

۳. اهمیت پژوهش

اهمیت این پژوهش با توجه به تازگی موضوع، از آن جهت است که از منابع و یافته‌های آن می‌توان به‌منظور مدیریت بهتر و مؤثرتر وبلاگ‌های کتابداری ایران استفاده نمود. علاوه بر موارد کارآیی این پژوهش در حوزه کتابداری، از سیاهه استاندارد شده این پژوهش توسط خبرگان حوزه وبلاگ، می‌توان برای داوری جشنواره‌های انتخاب وبلاگ‌های برتر بهره جست.

۴. هدف پژوهش

یافتن معیارهای ارزیابی وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران
یافتن وبلاگ‌های برتر فردی و گروهی در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران

۵. پرسش‌های اساسی پژوهش

چه معیارهایی برای ارزیابی وبلاگ‌های حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران می‌توان تعیین کرد؟
میزان اهمیت هر یک از معیارهای ارزیابی وبلاگ‌های حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران
چقدر است؟
وبلاگ‌های برتر فردی و گروهی در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران کدامند؟

۶. پیشینه پژوهش

هر چند تحقیقات اندکی در مورد معیارهای ارزیابی وبلاگ‌ها صورت گرفته است، برخی پیشینه‌های این پژوهش که در خارج از ایران و در ایران انجام شده است، به شرح زیر است:

۱-۶. پژوهش‌های انجام‌شده در خارج از ایران

لشمنان، سابرامنیان، و صدری در مقاله‌ای با عنوان "زبان اعلانی جهت درخواست کردن و بازسازی وب" برای اولین بار مفهوم و منطق وبلاگ را در ششمین کارگاه بین‌المللی پژوهش

مطرح نمودند. آنها در این پژوهش با بیان مفهوم وب و بیان عدم وجود تخصص‌گرایی در آن، به چارچوبی رسیده‌اند که با توسعه منطقی ساده آن را "وبلاگ" نامیده‌اند و از مزایای این پدیده نوین به مواردی همچون روزآمدی و تخصص‌گرایی و بازیابی اطلاعات خاص اشاره نموده‌اند (Lakshmanan, Suramanian, and Sadri 1996).

راوارد هرچند در حوزه وبلاگ‌ها و ارزیابی آنها فعالیت نکرده است، پیرامون معیارهای ارزیابی وبسایت‌ها بسیار فعال بوده است و از آنجا که وبلاگ‌ها یک نوع از صفحات وب به‌شمار می‌روند، از مقاله وی با عنوان "اصول طراحی وبسایت‌های کتابخانه‌های دانشگاهی: توسعه سیاهه" استفاده شده است. وی در این مقاله پیشنهاد می‌دهد که طراحی هنگامی موفق خواهد بود که کاربرمدار^۱ (مبتنی بر نظر کاربر) باشد. او معتقد است در طراحی وبسایت‌های کتابخانه‌های دانشگاهی باید دو عامل اساسی تعداد کاربران و نیازهای اطلاعاتی که در محیط دانشگاه وجود دارد، مورد ملاحظه قرار گیرد (Raward 2001).

وایلا در کتابی با عنوان *ما وبلاگ‌دار شده‌ایم: چگونه وبلاگ‌ها فرهنگ ما را تغییر می‌دهند* مقالاتی از سردمداران حوزه وبلاگ‌نویسی در عرصه بین‌المللی همچون ریکا بلاد^۲، جان کتس^۳، کامرون بارت^۴ برد گراهام^۵ و نظایر آنها را گردآوری کرده است. این کتاب، در بخش نخست به بیانی کوتاه، تاریخچه پیدایی و سیر تحول وبلاگ‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهد و در ادامه، توصیه‌هایی برای وبلاگ‌نویسان ارائه می‌کند. در انتها نیز به بررسی مفهوم اجتماع پیوسته می‌پردازد و پاسخی برای این پرسش پیدا نمی‌کند که وبلاگ‌ها چگونه فرهنگ ما را تغییر می‌دهند؟ وی دلیل ناکامی خود را در این می‌داند که نباید به این زودی به داوری وسیع در مورد وبلاگ‌ها نشست که این پدیده چگونه بر فرهنگ بشر تأثیر گذار است؟ (Villa 2002)

کلاید در تحقیق خود با عنوان "وبلاگ‌های کتابخانه‌ها" با استفاده از موتورهای کاوش و راهنماهای اینترنتی، تعداد ۵۵ وبلاگ کتابخانه‌ای را در سه کشور آمریکا و انگلستان و کانادا شناسایی نمود و با استفاده از فنون تحلیل محتوا به مطالعه آنها پرداخت. یافته‌های وی نشان داد که بیشترین تعداد وبلاگ‌های کتابخانه در این مطالعه در آمریکا وجود داشته‌اند. کتابخانه‌های عمومی و دانشگاهی نسبت به سایر انواع کتابخانه‌ها علاقه بیشتری به داشتن وبلاگ در کتابخانه و استفاده از آن نشان می‌دهند. متعارف‌ترین هدف از ایجاد وبلاگ، تهیه اخبار و اطلاعات و پیوندهایی به منابع اینترنتی برای استفاده کاربران آنهاست (Clyde 2004).

منزی در رساله دکترای خود، ایجاد روابط پیوسته و بازاریابی رابطه‌ای و حضور اجتماعی را

1. User-Centered

2. Rebecca Blood

3. Jon Katz

4. Cameron Barrett

5. Brad M. Graham

به‌عنوان زیربنایی برای یک وبلاگ کتابخانه دانشگاهی مورد بررسی قرار داده است. وی عقیده دارد منابع گسترده کتابخانه‌های دانشگاهی ممکن است برای دانشجویانی که دانش و مهارت لازم را در راهبردهای جستجوی کتابخانه‌ای ندارند دلهره‌آور باشد و موجب شود که آنها از موتورهای جستجو از قبیل یاهو و گوگل که در دسترس هستند، استفاده نمایند. این پژوهش استفاده از وبلاگ را به‌عنوان ابزاری برای ارتباط عمومی برای کتابداران بررسی کرده است (Menzie 2006).

۲-۶. پژوهش‌های انجام‌شده در ایران

کرمی (۱۳۸۵) در قالب مقاله‌ای پژوهشی به بررسی وبلاگ‌های کتابداری ایرانی و نقش آنها در اطلاع‌رسانی به جامعه کتابداری ایرانی پرداخته است. روش پژوهش، پیمایش توصیفی بوده است که به‌دلیل تعداد کم نمونه‌ها از روش سرشماری استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد بیشتر این وبلاگ‌ها با اهداف خیررسانی و روزآمدی دانش کتابداری و اطلاع‌رسانی به‌وجود می‌آیند، اما تعداد قابل توجهی هم در زمینه‌های خاص موضوعی مانند فهرست‌نویسی و رده‌بندی دانش، مدیریت دانش، مباحث مرجع، نقد کتاب، و غیره فعالیت می‌کنند.

اصنافی و مرادی (۱۳۸۶) در پژوهشی با عنوان "نگاهی به وبلاگ‌های کتابداری ایران: پیمایشی با استفاده از روش وب‌سنجی" دست به ارزیابی وبلاگ‌های کتابداری ایران زده‌اند که البته فقط مسأله پیوند وبلاگ‌ها را در مبحث ارزیابی وبلاگ‌ها، حائز اهمیت دانسته‌اند. آنها در این پژوهش به این نتیجه رسیده‌اند که در بین وبلاگ‌های کتابداری ایرانی از نظر مجموع پیوندها، وبلاگ‌های کتابداران فردا، وبلاگ گروهی کتابداران، و وبلاگ یادداشت‌های یک اطلاع‌رسان، در رتبه‌های اول تا سوم قرار دارند.

اسکروچی، فرهانی، و حقانی (۱۳۸۶) در مقاله‌ای با عنوان "مقایسه وبلاگ‌های کتابداری با وبلاگ‌های برتر کتابداری دنیا؛ ۱۳۸۵" به بیان اهمیت وبلاگ در جامعه حرفه‌ای کتابداری ایران پرداخته و با استفاده از سیاه‌ای، ۷۹ وبلاگ کتابداری ایران را با ۱۴ وبلاگ برتر کتابداری دنیا مقایسه کرده‌اند. نتایج این تحقیق نشان داد وبلاگ‌های کتابداری ایران از نظر جنبه‌های فنی به‌طور تقریبی، هم‌سطح وبلاگ‌های برتر کتابداری دنیا است، ولی از نظر مباحث محتوایی و پیوندهای وبلاگ، بسیار ضعیف‌تر از وبلاگ‌های برتر کتابداری دنیا، عمل کرده‌اند.

ستوده، نیازمند، و باقری (۱۳۸۷) مقاله‌ای با عنوان "ارزیابی وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران به‌لحاظ معیار اعتبار" در مجله اطلاع‌شناسی به‌چاپ رسانده‌اند. این پژوهش براساس شش معیار که شامل معرفی مدیر وبلاگ، روزآمدسازی، نوع محتوا، بازخورد، پیوندها، و ابزارهای دسترسی است به ارزیابی ۱۰۰ وبلاگ جامعه نمونه پرداخته است. این پژوهش به ارائه آمار توصیفی از وضعیت جامعه آماری، در هر مورد به یکی از معیارهای اشاره‌شده بسنده نموده است.

آخوندی نیز در پژوهشی که برای این تحقیق بسیار مفید بود، پس از بررسی ابعاد گوناگون وبلاگ و بیان تاریخچه و زوایای متفاوت آن به سیاهه‌ای از معیارهای ارزیابی و تجزیه و تحلیل وبلاگ‌ها دست زد.^۱

بررسی متون و پژوهش‌های انجام‌شده آشکار ساخت که وبلاگ‌ها به‌عنوان منابع اطلاعاتی و همچنین ابزارهای اطلاع‌رسانی از اهمیت خاصی در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران برخوردارند. از این رو، پژوهش‌های بسیاری درباره جنبه‌های مختلف وبلاگ و تأثیرات آن توسط متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی صورت گرفته است.

۷. محدودیت‌های پژوهش

محیط پویای وب همواره جزء محدودیت‌های پژوهش در تمامی تحقیق‌های حوزه اینترنت است. این محدودیت در مورد پژوهش‌های پیرامون "وب ۲" یا "وب تعاملی" دو چندان است، زیرا در این محیط تغییرات ایجادشده، سرعت بیشتری دارد. پژوهشگران سعی کرده‌اند در تمامی مراحل تحقیق، محدودیت‌ها تأثیر کمتری در نتایج پژوهش داشته باشد، از این رو جهت رفع هرگونه سوگیری، تمامی وبلاگ‌های مورد مطالعه در یک تاریخ و ساعت مشخص از شبانه‌روز توسط شبکه یکسان (خط اینترنت شبکه‌ای) مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

۸. روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش کاربردی، به روش پیمایشی-تحلیلی در دو فاز انجام شده است: فاز اول، استخراج معیارهای پژوهش است و فاز دوم، استفاده از معیارهای استخراج‌شده در سنجش و ارزیابی وبلاگ‌ها. ابتدا با بررسی پیشینه پژوهش، به‌روش کتابخانه‌ای، سیاهه‌ای از معیارهای ارزیابی تدوین شد. سپس در فاز دوم، با خبرگان و متخصصان درباره معیارها نظرخواهی شد و براساس آن، وبلاگ‌های حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران مورد ارزیابی قرار گرفت. به‌طور کلی، پژوهش حاضر با استفاده از روش‌های آماری (توصیفی و استنباطی) انجام شد که در برخی مراحل با روش وب‌سنجی همراه شده است، به‌گونه‌ای که در ابتدا گردآوری داده‌های این پژوهش با استفاده از سیاهه صورت گرفت. از این رو، برای ارزیابی هر وبلاگ، محققان با روش مشاهده مستقیم و ورود هم‌زمان به صفحات خانگی ۱۰۷ وبلاگ جامعه آماری، به ۲۳ سؤال برگرفته از معیارهای ارزیابی پاسخ دادند.

۱. این اطلاعات بنا به درخواست محققان، به‌صورت پست الکترونیکی و به‌طور شخصی توسط نگارنده برای محققان ارسال شده است.

۹. ابزار سنجش، مقیاس‌های سنجش (پایایی و اعتبار)

جهت تعیین معیارهای ارزیابی وبلاگ‌ها از پیشینه پژوهش و نظر کارشناسان و گزارش‌های فنی استفاده شده است. از این طریق، معیارهای استاندارد شده‌ای تهیه گردید که از لحاظ اعتبار (روایی) با استفاده از نظر متخصصان و وبلاگ‌نویسان مورد سنجش قرار گرفت. از لحاظ پایایی^۱ نیز این معیارها با استفاده از روش‌های آماری (آلفای کرونباخ) مورد سنجش قرار گرفت و آلفای آن به قرار ۰/۷۶ بیش از ۰/۷ (آلفای مناسب) به دست آمد.

۱۰. جامعه پژوهش

همه وبلاگ‌های حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران که در راهنمای وبلاگ‌های کتابداری ایران واقع در وبلاگ گروهی کتابداران ایران به ثبت رسیده‌اند، جزء جامعه پژوهش حاضر هستند. تعداد کل این وبلاگ‌ها تا تاریخ ۲۶ خرداد ۱۳۸۹، تعداد ۲۲۲ وبلاگ بوده است. بررسی‌ها نشان داده است که وبلاگ‌های بسیاری به دلیل عدم روزآمد شدن حذف شده‌اند. البته دلیل استفاده از این راهنما جهت انتخاب جامعه پژوهش روزآمدی و به‌روزرسانی آن به صورت هفتگی است. اعتبار و رسمیت این راهنما، به‌عنوان اولین راهنمای وبلاگ‌های کتابداری ایران، تمرکزگرایی در این راهنماست که به‌عنوان تنها راهنمای وبلاگ‌های این حوزه قلمداد می‌شود.

۱۱. حجم نمونه و روش نمونه‌گیری

مقاله حاضر به صورت مشخص بر روی ۱۰۷ وبلاگ کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران از میان ۲۲۲ وبلاگ ثبت شده تا تاریخ ۲۶ خرداد ۱۳۸۹ در راهنمای وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران انجام شده است که در ۶ ماه آغاز سال دست کم یک پست داشته است. از بین این تعداد، ۳۰ وبلاگ به روش تصادفی خوشه‌ای برای مطالعه اولیه انتخاب شدند و مرحله اول استانداردسازی سیاهه بر روی این ۳۰ وبلاگ انجام شد.

۱۲. روش گردآوری داده‌ها

گردآوری داده‌ها با استفاده از سیاهه صورت گرفت. از این رو، برای ارزیابی هر وبلاگ، محققان با روش مشاهده مستقیم و ورود همزمان به صفحات خانگی ۱۰۷ وبلاگ جامعه آماری، به ۲۳ سؤال برگرفته از معیارهای ارزیابی پاسخ دادند. سپس، داده‌های استخراج شده از این ۱۰۷ وبلاگ در نرم‌افزارهای آماری اکسل^۲ و اس.پی.اس.اس^۳ وارد شدند و از خروجی‌های آنها جهت

1. Reliability

2. Excel

3. SPSS

پاسخ به پرسش‌های پژوهش استفاده شد. لازم به اشاره است، در برخی از معیارها همچون معیارهای ۱۲، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۱۷ و ۱۹ الی ۲۳ به جهت خاص بودن این معیارها، جهت رفع هرگونه سوگیری، تمامی وبلاگ‌های مورد مطالعه در یک ساعت مشخص از شبانه‌روز و توسط شبکه یکسان (خط اینترنت شبکه‌ای) مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

۱۳. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

پس از ورود داده‌های به‌دست آمده از سیاهه‌ها در محیط نرم افزار آماری اس.پی.اس.اس، بر روی این داده‌ها، عملیات آمار توصیفی و تحلیلی انجام گرفت. آمار توصیفی شامل سرورهای مورد استفاده، زبان مورد استفاده وبلاگ‌ها، نوع وبلاگ و غیره است. جهت استخراج آمار تحلیلی و رتبه‌بندی وبلاگ‌های جامعه نمونه آماری، امتیاز هر وبلاگ طبق محاسبات زیر به‌دست آمد:

$$T = (S1 \times D1) + (S2 \times D2) + \dots + (S23 \times D23)$$

در این محاسبات، "S" برگرفته از ابتدای معادل انگلیسی کلمه "امتیاز" و "D" برگرفته از ابتدای معادل انگلیسی کلمه "درجه" است. برطبق این محاسبه، مجموع ضرب نمره هر معیار وبلاگ در درجه اهمیت آن، عددی به‌دست می‌آید که امتیاز کل آن وبلاگ با حرف اختصاری "T" برگرفته از ابتدای معادل انگلیسی کلمه "کل" نشان داده شده است. در پایان، وبلاگ‌ها براساس این امتیاز رتبه‌بندی شده‌اند. برای مثال، نحوه محاسبه امتیاز وبلاگ شماره ۱ در جدول ۱ نمایش داده می‌شود.

جدول ۱. نحوه محاسبه امتیاز کل وبلاگ موردی شماره ۱

معیار بیست و سوم	....	معیار سوم	معیار دوم	معیار اول
S23	...	S3	S2	S1
D23	...	D3	D2	D1
۳×D2۳S2	...	۳×D۳S	S2×D2	S1×D1
T1				

برای سایر وبلاگ‌ها نیز به همین ترتیب ارزیابی صورت گرفت و تمامی ۱۰۷ وبلاگ مورد پژوهش از این طریق به ترتیب امتیاز کسب کردند و رتبه‌بندی شدند.

1. Score

2. Degree

3. Total

۱۴. یافته‌های پژوهش

بر مبنای پیشینه تحقیق و با استفاده از نظرات خبرگان حوزه وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران، متشکل از دو عضو هیأت علمی کتابداری و اطلاع‌رسانی و چهار محقق در حوزه وبلاگ‌های کتابداری و یک نفر مدیرعامل سرور وبلاگ‌نویسی در ایران، فهرست معیارهایی جهت ارزیابی وبلاگ‌ها استخراج شد که در قالب جدول ۲ نمایش داده می‌شود.

جدول ۲. معیارهای ارزیابی وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی به ترتیب ضریب درجه اهمیت هر معیار

شماره معیار در سیاهه وارسی	معیار	ضریب ^۱ درجه اهمیت هر معیار	منبع استخراج
۱	درج توضیحات درباره مدیر یا مدیران	۴	آخوندی، علی اکبر
۲	درج توضیحات در خصوص هدف/اهداف	۴/۶	آخوندی، علی اکبر
۳	تناسب عنوان وبلاگ، با هدف/اهداف آن	۴/۳	آخوندی، علی اکبر
۴	تناسب نشانی وبلاگ با عنوان آن	۳/۲	محققان
۵	دارا بودن بخش آرشیو فعال	۴/۲	آخوندی، علی اکبر
۶	درج نشانه/ تصویر ^۲ متناسب با محتوای وبلاگ	۳/۵	مصاحبه با خبرگان
۷	درج نمایشگر میزان بازدید	۳/۶	آخوندی، علی اکبر
۸	درج تاریخ دقیق (روز هفته-تاریخ) برای پیغام‌ها	۴/۲	آخوندی، علی اکبر
۹	درج زمان دقیق (ساعت- دقیقه) برای پیغام‌ها	۳/۳	محققان
۱۰	مناسب بودن قلم و اندازه حروف پیغام‌ها	۴/۱	آخوندی، علی اکبر
۱۱	ایجاد امکان ارتباط دوسویه میان نویسندگان و خوانندگان	۴/۱	آخوندی، علی اکبر
۱۲	مناسب بودن سرعت بارگذاری صفحه خانگی	۴/۳	Savoia, Alberto (2000)

←

۱. ضریب درجه اهمیت هر معیار، از برآیند نظر خبرگان در مورد درجه اهمیت معیار مورد نظر استخراج می‌شود. از این رو، هر یک از خبرگان، عددی مابین صفر تا ۵ درباره درجه اهمیت هر معیار در نظر گرفتند و محققان میانگین این نظرها را به عنوان ضریب درجه اهمیت آن معیار لحاظ کرده‌اند.

2. Logo

ادامه جدول ۲. معیارهای ارزیابی وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی به ترتیب ضریب درجه اهمیت هر معیار

شماره معیار در سیاهه واریسی	معیار	ضریب ^۱ درجه اهمیت هر معیار	منبع استخراج
۱۳	مناسب بودن حجم صفحه خانگی	۳/۷	رزمجویان، مهرناز (۱۳۸۴)
۱۴	درج فرم نظرسنجی جهت آگاهی از نظر بازدیدکنندگان	۳/۱	مصاحبه با خبرگان
۱۵	جستجو پذیری وبلاگ توسط موتور جستجوی گوگل	۳/۸	محققان
۱۶	درج پیوندهای مرتبط در صفحه پیوندهای وبلاگ	۴/۱	آخوندی، علی اکبر
۱۷	درج پیوندهای درست در صفحه پیوندهای وبلاگ	۴/۱	آخوندی، علی اکبر
۱۸	موضوع‌بندی مطالب	۴/۷	محققان
۱۹	عامل مؤثر وی ^۲ در وبلاگ	۳/۱	محققان
۲۰	متوسط روزآمدسازی	۵	محققان
۲۱	متوسط فعالیت پیاپی	۴/۲	محققان
۲۲	میزان رتبه صفحه ^۲ در گوگل	۳/۳	محققان
۲۳	متوسط تعداد اظهارنظرها برای هر پیغام	۳/۵	مصاحبه با خبرگان

بر اساس سیاهه مندرج در جدول ۲، در بخش تجزیه و تحلیل داده‌ها، تمامی وبلاگ‌های جامعه آماری مورد مطالعه قرار گرفتند. از این رو، تمامی ۱۰۷ وبلاگ جامعه آماری به ترتیب از

۱. ضریب درجه اهمیت هر معیار، از برآیند نظر خبرگان در مورد درجه اهمیت معیار مورد نظر استخراج می‌شود. از این رو، هر یک از خبرگان، عددی مابین صفر تا ۵ درباره درجه اهمیت هر معیار در نظر گرفتند و محققان میانگین این نظرها را به عنوان ضریب درجه اهمیت آن معیار لحاظ کرده‌اند.

2. Web Impact Factor (WIF)

3. Page rank

رتبه اول تا صد و هفتم رتبه‌بندی شدند که در این اینجا، سه وبلاگ برتر گروهی و فردی که از معیارهای اشاره‌شده، بیشترین امتیاز را به‌دست آورده‌اند، معرفی می‌شوند.

سه وبلاگ گروهی برتر در جامعه مورد مطالعه:

www.ghasedak1385.blogfa.com

www.lisiran.blogfa.com

www.libnews.blogfa.com

سه وبلاگ فردی برتر در جامعه مورد مطالعه:

www.asnafi.persianblog.ir

www.niknam.blogfa.com

www.ketabnama.blogfa.com

در ادامه، نتایج تحلیل داده‌های معیارهای بیست و سه‌گانه تحقیق، به ترتیب شماره معیارها، بیان شده است:

۱. تعداد اندکی از وبلاگ‌ها به ارائه توضیح درباره مدیر وبلاگ پرداخته‌اند. وجود توضیح در مورد مدیر وبلاگ می‌تواند اعتماد خواننده را به مطالب موجود در وبلاگ تقویت کند. خواننده وبلاگ جهت دریافت اعتبار مطالب، لازم است از هویت نگارنده آن آگاه شود.
۲. بیشتر وبلاگ‌ها هدف خود را از ایجاد وبلاگ بیان داشته‌اند. مشخص شدن هدف وبلاگ در حقیقت، راهبرد و رسالت وبلاگ را نشان می‌دهد. بیان اهداف برای خوانندگان، این نکته را نمایان می‌سازد که وبلاگ، دارای خط‌مشی مدون و منظمی است و براساس آن خط‌مشی عمل می‌کند. وبلاگی که دارای هدف مشخص باشد، باید در چارچوب همان هدف فعالیت کند و با توجه به مشخص بودن هدف یا اهداف، تلاش کند تا اطلاعات موثق را در یادداشت‌های خود منعکس نماید.
۳. بیشتر وبلاگ‌های مورد بررسی، عنوان مناسب با اهداف خود انتخاب کرده‌اند و براساس آن تلاش می‌کنند.
۴. در این تحقیق مشخص شد که بیشتر وبلاگ‌ها دارای نشانی اینترنتی متناسب با عنوان خود هستند. ارتباط معنایی و کاری میان عنوان و نشانی اینترنتی وبلاگ، سبب کاربرپسندی وبلاگ می‌شود. یافته‌های تحقیق نشان داد که برخی وبلاگ‌ها از نشانی اینترنتی در قالب اسامی شخصی استفاده کرده‌اند که این امر در مورد وبلاگ‌هایی که شخصی نیست، چندان نمی‌تواند قابل قبول باشد.
۵. آرشو، بخشی مهم در وبلاگ محسوب می‌شود، زیرا برای بررسی‌های گذشته‌نگر و برای استناد به مطالبی که در گذشته نوشته شده است، می‌تواند استفاده شود. وبلاگ‌ها باید

- دارای بخش آرشیوی فعال باشند. یافته‌های تحقیق نشان داد که بیشتر وبلاگ‌های مورد بررسی در این تحقیق دارای آرشیوهای فعال هستند و کاربران با مراجعه به این بخش می‌توانند از مطالب موجود در یادداشت‌های گذشته وبلاگ استفاده کنند.
۶. بیشتر وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران، فاقد نشانه مخصوص به خود هستند. هرچند وجود یا عدم وجود آرم مخصوص برای وبلاگ، تأثیر چندانی در محتوای آن ندارد، از نظر زیبایی‌شناختی و اثربخشی روی کاربر، می‌تواند مورد توجه قرار گیرد. چنانچه بین عنوان و محتوا و آرم وبلاگ ارتباط وجود داشته باشد و همگی با یکدیگر دارای همخوانی باشند، وبلاگ می‌تواند حالت رسمی و معتبر بگیرد.
۷. بیشتر وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران، فاقد شمارشگری هستند که میزان بازدیدکنندگان از وبلاگ را نشان دهد. وجود شمارشگر در وبلاگ نشان‌دهنده آن است که یک وبلاگ تا چه میزان مورد استقبال کاربران قرار دارد. به این ترتیب، وبلاگ‌نویس می‌تواند بر اساس داده‌ها و ارقام موجود در شمارشگر به تجزیه و تحلیل عملکرد خود پردازد و در راستای ارتقای کیفیت وبلاگ خود تلاش کند. این مسأله باید در وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایرانی بیشتر مورد توجه قرار گیرد و نسبت به قرار دادن شمارشگر در وبلاگ اهتمام ورزیده شود.
۸. بیشتر وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی دارای تاریخ (روز-ماه-سال) مشخصی هستند. همین امر سبب شده است تا کاربران در جریان دقیق زمان و تاریخ ارسال یک یادداشت و خبر قرار بگیرند.
۹. پیغام‌های ارسالی بیشتر وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی دارای زمان (ساعت و دقیقه) مشخصی هستند و این ویژگی از محاسن آنها به‌شمار می‌رود.
۱۰. تعداد کمی از وبلاگ‌های جامعه آماری تمامی قواعد نگارش از نظر قلم و اندازه آن را رعایت نمی‌کنند، اما در بخش بزرگی از جامعه پژوهش (معادل ۷۸ درصد) سهولت خواندن پیغام‌های وبلاگ از نظر قلم و اندازه رعایت شده است.
۱۱. بیشتر وبلاگ‌ها (۸۵ درصد) امکان ارتباط دوسویه را از طریق پست الکترونیکی یا فرم مخصوص به وبلاگ‌نویس داده‌اند، تا کاربران بتوانند با وی در مورد سؤالاتی که دارند تعامل ایجاد کنند. مطالب موجود در اظهارنظرها می‌تواند راهنمای وبلاگ‌نویس برای افزایش کیفیت کارش باشد. بیشتر وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایرانی، فاقد فرم‌های مخصوص نظرسنجی در مورد یادداشت‌های ارسالی به وبلاگ هستند و این امر بر عامل تعامل کاربران با وبلاگ‌نویس اثر سوء خواهد داشت.

۱۲. بیشتر وبلاگ‌ها با سرعت کم بارگذاری می‌شوند. حال آنکه بارگذاری باید در کمترین زمان ممکن صورت گیرد. به همین منظور توصیه می‌شود از قرار دادن تصاویر پر حجم و نیز فایل‌های صوتی و تصویری غیر ضروری در وبلاگ‌ها تا زمانی که پهنای باند و سرعت افزایش نیافته است، خودداری شود.
۱۳. حجم بیشتر وبلاگ‌های مورد مطالعه بسیار زیاد است. به کارگیری تصاویر و فایل‌های صوتی و تصویری و حجم زیاد نوشته می‌تواند از دلایل این امر باشد. این مسأله ارتباط نزدیکی با بارگذاری دیر هنگام وبلاگ‌ها دارد. در زمانی که زمان و هزینه عوامل بسیار مهمی برای کاربران محسوب می‌شوند، بارگذاری دیر هنگام وبلاگ‌ها می‌تواند سبب تجدیدنظر کاربران در مراجعه‌های بعدی به آنها باشد.
۱۴. حجم کمی از جامعه آماری (۴ درصد) در درج فرم نظرسنجی جهت آگاهی از نظر بازدید کنندگان در وبلاگ، کوشا بودند، در صورتی که این فرم، کمک شایانی به مدیر وبلاگ در جذب مخاطب می‌کند.
۱۵. میزان قابلیت بازیابی وبلاگ در موتور کاوش گوگل نشان‌دهنده ساختار خوب و پیوندهای مناسب آن وبلاگ است. یافته‌های این تحقیق نشان داد، بیشتر وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایرانی، به میزان بسیار زیادی توسط موتور کاوش گوگل قابل بازیابی هستند.
۱۶. بیشتر پیوندهای موجود در وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی بسیار مرتبط هستند و در موارد کمی، پیوندهای غیر مرتبط به کتابداری و اطلاع‌رسانی در وبلاگ‌ها آمده است. وجود پیوندهای مرتبط، سبب ارتباط هر چه بیشتر وبلاگ‌ها و وبسایت‌های فعال در عرصه کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌شود.
۱۷. بیشتر پیوندهای موجود در وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی درست هستند و تعداد پیوندهای کور در آنها کم است. وبلاگ‌نویسان باید در دوره‌های زمانی مختلف و مشخص به واریسی پیوندهای موجود در وبلاگ خود پردازند و از حذف نشدن یا تغییر نکردن پیوندها یا وبلاگ یا وبسایت مرتبط با حوزه فعالیت وبلاگ، اطمینان حاصل کنند؛ زیرا بسیاری از افراد از طریق پیوندهای موجود در یک وبلاگ به وبسایت یا وبلاگ مورد نظر خود دسترسی می‌یابند. موفقیت وبلاگ‌ها در محیط وب، منوط به تبادل پیوندهای بیشتر است؛ دریافت پیوندهای بیشتر به معنای بالا بودن رتبه و موفقیت وبلاگ است.
۱۸. موضوع‌بندی وبلاگ‌ها از مقوله‌های مهمی است که وبلاگ‌نویسان در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی، باید آن را مورد توجه قرار دهند. چنانچه یک وبلاگ دارای موضوع‌بندی

- مناسب باشد، سازماندهی مطالب و دسترسی به اطلاعات در آن توسط کاربران ساده‌تر خواهد بود. تحقیق حاضر نشان داد که بیشتر وبلاگ‌های بررسی‌شده، مطالب خود را موضوع‌بندی کرده‌اند و هر مطلب در موضوع مخصوص به خود جای می‌گیرد.
۱۹. عامل تأثیرگذار وب، ابزار مناسبی برای محاسبه و مقایسه میزان جذابیت و کارایی و تعیین شاخص عملکرد موتورهای کاوش است. در این تحقیق مشخص شد که بیشتر وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران دارای عامل تأثیرگذار وب بالایی هستند.
۲۰. روزآمدسازی وبلاگ در مراجعه‌های بعدی کاربران بسیار حائز اهمیت است. وبلاگ‌نویسان باید در دوره‌های زمانی مشخص نسبت به روزآمدسازی وبلاگ خود اقدام کنند. چنانچه روزآمدسازی وبلاگ دیرتر از یک زمان معین انجام شود، وبلاگ به تدریج کاربران خود را از دست خواهد داد و میزان بازدید از آن بسیار کاهش خواهد یافت. تحقیق حاضر نشان داد که روزآمدسازی وبلاگ‌های کتابداری مورد مطالعه مابین ۲۱ الی ۷۴/۹۰ پیغام در ماه و به‌طور متوسط ۴۶/۶ پیغام در ماه است. این میزان برای وبلاگ‌های گروهی ۴۲/۱۲ و برای وبلاگ‌های فردی ۱۸/۳ پیغام در ماه است. به‌عبارت دیگر، وبلاگ‌های گروهی به‌طور متوسط با سرعتی حدود ۲ برابر وبلاگ‌های فردی به‌روز می‌شوند. شاید بتوان گفت، این بدان دلیل است که وبلاگ‌های گروهی دارای وبلاگ‌نویسان متعدد هستند و در صورت کم‌کاری هر کدام از وبلاگ‌نویسان، وبلاگ‌نویس دیگری مطالب خود را ارسال خواهد کرد، بنابراین وبلاگ حالت غیرفعال به‌خود نمی‌گیرد. تعدد وبلاگ‌نویسان، سبب شده است تا سرعت روزآمدسازی این وبلاگ‌ها بیشتر از وبلاگ‌های انفرادی باشد.
۲۱. وبلاگ‌های گروهی کتابداری و اطلاع‌رسانی ایرانی نسبت به نوع فردی آن مستمرتر می‌نویسند و وبلاگ‌های فردی کمتر به عامل پیاپی نوشتن اهمیت می‌دهند.
۲۲. امتیاز رتبه صفحه^۱ در میان وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایرانی در حد متوسط رو به خوب است. از این رو، بر مبنای سایت رتبه‌بندی که تحت نظارت شرکت گوگل فعالیت می‌کند، رتبه وبلاگ‌های کتابداری ایران، مناسب به‌نظر می‌رسد.
۲۳. متوسط اظهارنظرها در وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران ۲/۴۷ اظهارنظر برای هر پیغام بوده است که این میزان در وبلاگ‌های گروهی، به‌طور تقریبی، دو برابر وبلاگ‌های فردی است.
- در دو جدول ۳ و ۴، امتیازهای کل ۱۰ وبلاگ گروهی و فردی برتر کتابداری و اطلاع‌رسانی

---

1. Page rank

ایران قابل مشاهده است. این وبلاگ‌ها، به جهت تفاوت شاخص در نحوه مدیریت آنها، به صورت مجزا رتبه‌بندی و ارزیابی شده‌اند. همان‌طور که در جدول ۳ مشهود است، ۱۰ وبلاگ برتر گروهی بر اساس امتیاز کل شان به ترتیب رتبه‌بندی شده‌اند.

جدول ۳. رتبه‌بندی ۱۰ وبلاگ برتر گروهی جامعه مورد مطالعه

رتبه وبلاگ	آدرس الکترونیکی وبلاگ	امتیاز کل وبلاگ
۱	www.ghasedak1385.blogfa.com	۴۷۵/۶۳
۲	www.lisiran.blogfa.com	۳۵۳/۲۸
۳	www.libnews.blogfa.com	۳۲۵/۱۳
۴	www.aqlibrarians.blogfa.com	۲۴۹/۵۹
۵	www.doosteghadimi.blogfa.com	۲۴۴/۹۷
۶	www.archivist.blogfa.com	۲۳۰/۵۷
۷	www.kmterms.mihanblog.com	۲۲۷/۶
۸	www.afka.blogfa.com	۲۲۶/۷۴
۹	www.mazlib.blogfa.com	۲۲۴/۳۷
۱۰	www.ketabi.mihanblog.com	۲۱۳/۴۷

همچنین براساس جدول ۴، ۱۰ وبلاگ برتر فردی بر اساس امتیاز کل شان به ترتیب رتبه‌بندی شده‌اند.

جدول ۴. رتبه‌بندی ۱۰ وبلاگ برتر فردی جامعه مورد مطالعه

رتبه وبلاگ	آدرس الکترونیکی وبلاگ	امتیاز کل وبلاگ
۱	www.asnafi.persianblog.ir	۲۳۳/۵۲۹
۲	www.niknam.blogfa.com	۲۳۱/۶۱
۳	www.ketabnama.blogfa.com	۲۲۲/۴۴
۴	www.antiketabdari.blogfa.com	۲۱۹/۷۵
۵	www.ranganatan.blogfa.com	۲۱۸/۶۱
۶	www.empratoor-l.blogfa.com	۲۱۷/۰۷
۷	www.Ketabkhane.blogfa.com	۲۱۶/۳۹
۸	www.jamali2000.blogfa.com	۲۱۳/۰۵
۹	www.ketabdaripezheshki.persianblog.ir	۲۱۲/۰۳
۱۰	www.invisibleweblog.blogspot.com	۲۰۸/۸۵

۱۵. پیشنهادهای پژوهش

پیشنهاد می‌شود کتابداران به صورت گروهی اقدام به تأسیس وبلاگ نمایند، چرا که این پژوهش نشان داد وبلاگ‌های گروهی کتابداری و اطلاع‌رسانی با میانگین امتیاز ۲۶۴/۵۴ از وضعیت بهتری نسبت به وبلاگ‌های فردی در این حوزه برخوردارند. میانگین امتیاز وبلاگ‌های فردی کتابداری و اطلاع‌رسانی براساس این تحقیق ۲۱۳/۷۴ برآورد شده است. همچنین، در حین این تحقیق علاوه بر یافته‌های پژوهش، مشخص شد که بسیاری از وبلاگ‌های مورد مطالعه، از نشانی‌های اینترنتی غیرمتعارف و طولانی استفاده کرده‌اند. پیشنهاد می‌شود کتابداران و متخصصانی که قصد ایجاد وبلاگ را در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی دارند، در گزینش نشانی اینترنتی آن، دقت بیشتری به عمل آورند. این نکته حائز اهمیت است که هر قدر نشانی اینترنتی، مختصرتر و گویاتر باشد، کاربران و مخاطبان وبلاگ، با صرف زمان کمتری قادر خواهند بود به تایپ نشانی وبلاگ و استفاده از آن پردازند.

جالب است که نتایج این پژوهش بسیار شبیه نتایج پژوهش اصنافی و مرادی (۱۳۸۶) است که ارزیابی وبلاگ‌های کتابداری ایران را فقط از نظر مجموع پیوندها مورد مطالعه قرار داده‌اند. آنها به این نتیجه رسیده‌اند که در بین وبلاگ‌های کتابداری ایرانی، وبلاگ‌های کتابداران فردا و وبلاگ گروهی کتابداران و وبلاگ یادداشت‌های یک اطلاع‌رسان، در رتبه‌های اول تا سوم قرار دارند. نکته قابل تأمل آن است که بیشتر وبلاگ‌های برتر پژوهش آنها جزء وبلاگ‌های برتر این پژوهش نیز بوده‌اند. از این رو، پیشنهاد می‌شود که در پژوهشی مجزا، دارا بودن رابطه معنی‌دار بین مجموع پیوندها و رتبه آنها مورد مطالعه قرار گیرد. همچنین، پیشنهاد می‌شود در پژوهشی مجزا، دارا بودن رابطه معنی‌دار بین روزآمدی وبلاگ‌ها و رتبه آنها مورد مطالعه قرار گیرد، چرا که در بررسی‌های محققان مشخص شد معیار "روزآمدی وبلاگ" مهمترین معیار برای ارزیابی وبلاگ‌ها از نظر خبرگان این پژوهش به‌شمار می‌رفت.

۱۶. منابع

- اسکروچی، رقیه، مریم فرهانی، و حمیدرضا حقانی. ۱۳۸۶. مقایسه وبلاگ‌های کتابداری با وبلاگ‌های برتر کتابداری دنیا. فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت سلامت ۱۰ (۳۰): ۳۳-۴۲.
- اصنافی، امیررضا، و شیما مرادی. ۱۳۸۶. نگاهی به وبلاگ‌های کتابداری ایران: پیمایشی با استفاده از روش وب‌سنجی. فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی ۱ (۱۱): ۵۸-۷۲.
- باوش، پل. ۲۰۰۲. آشنایی با وبلاگ. ترجمه الهه طاهریان‌ریزی و ابوالفضل طاهریان‌ریزی. ۱۳۸۳. تهران: طاهریان.
- رمزجویان، مهرناز. ۱۳۸۴. ارزیابی صفحات وب مرکز پژوهشی وزارت آموزش و پرورش و ارائه الگوی پیشنهادی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال.

ستوده، هاجر، محمدرضا نیازمند، و فروغ باقری. ۱۳۸۷. ارزیابی وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران به‌لحاظ معیارهای اعتبار. *اطلاع‌شناسی* ۵ و ۶ (۲۰ و ۲۱): ۷-۱۸.

کرمی، طاهره. ۱۳۸۵. وبلاگ‌های کتابداری ایرانی و نقش آنها در اطلاع‌رسانی به جامعه کتابداری ایران. در کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی و جامعه پزشکی: مجموعه مقالات دومین همایش کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی ۲۳-۲۱ آذر ۱۳۸۶، ۹۳-۸۵ تهران: کتابدار.

Clyde, L..A. 2004. *Weblogs and libraries*. Oxford: Chandos Publishing.

Lakshmanan, L. V.S, I. N. Suramanian, and F. Sadri. 1996. A declarative language for querying and restructuring the web. In *Proceeding of the 6th International Workshop on Research Issues in Data Engineering (RIDE 96) Interoperability of Nontraditional Database Systems*, 12-24. Washington: IEEE Computer Society Washington.

Menzie, K. A. 2006. Building online relationships: Relationship marketing and social presence as foundations for a university library blog. Ph.D Thesis in Education, University of Kansas.

Raward, R. 2001. Academic library web site design principles: development of a check list. *AARL: Australian Academic and Research Libraries*. 32 (2): 123-136.

Savoia, A. 2000. The Science of web site load testing. Keynote systems. Inc. http://www.keynote.com/docs/whitepapers/science_of_web_load_testing.pdf (9 Aug. 2011).

Villa, R. 2002. *We have got blog: How weblogs are changing our culture?* Cambridge, MA: Perseus Publishing.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

Evaluation and Ranking of Iranian LIS (Library and Information Science) Weblogs

Maryam Pakdaman Naeini*
MA in Library and Information Science

Mansoorah Bagheri¹
Assistant Professor in Al-Zahra University

Amir Ghaebi²
Assistant Professor in Al-ahra University

Information
Sciences
& Technology

Abstract: Aim of this applied research was to extract evaluation criteria of Iranian LIS (Library and Information Science) weblogs. Current research using analytical-survey method and in some stages Webometrics methods evaluated 107 sample weblogs. These weblogs were selected from 222 weblogs that had been submitted in directory of ILIS weblogs. This research made a checklist using literature review, expert's attitude and evaluation criteria of websites. This checklist was used for evaluation sample weblogs after standardizing. Finally a checklist was prepared that included 23 factors for evaluation and ranking of ILIS weblogs.. Finally, current research has suggested that this checklist can be used for judgment in carnivals of choosing top weblogs.

Keywords: weblogs, evaluation, criteria, library and information science, Iran, webometric

Iranian Research Institute
For Science and Technology
ISSN 1735-5206
eISSN 2008-5583
Indexed in LISA, SCOPUS & ISC
special issue: Scientometrics | pp: 83-99
summer 2011

*Corresponding author m.pakdaman@gmail.com

1. mbagheri_2000@yahoo.com

2. ghaebi@alzahra.ac.ir